

Unieke vondst in Ridderkerk: Bleke schubwortel (*Lathraea squamaria* L.) weer terug in Nederland

Hanke (J.H.) Boom (Gemeente Ridderkerk, afd. Groen, Postbus 271, 2980 AG Ridderkerk)

Vlakbij het centrum van Ridderkerk ontdekte een medewerker van de afdeling Groen een vreemde plant tussen de struiken. Eerst dacht hij dat er een heideplant stond, maar dit kwam hem vreemd voor want die komen op de Ridderkerkse klei niet spontaan voor. Van dichterbij zag de plant er echter heel anders uit, maar welke plant het was kon hij niet thuisbrengen. Op kantoor werden diverse flora's uit de kast gehaald en geraadpleegd, om uit te komen op Bleke schubwortel (*Lathraea squamaria* L.) (Fig. 1). Twijfel sloeg toe want deze soort van Rode-Lijst categorie 0 is al 70 jaar niet meer in Nederland gesignaleerd. De laatste en enige bekende vindplaats van deze bijzondere plant was tot heden het zuidelijk puntje van Limburg. Daar groeide Bleke schubwortel op Hazelaar. Om geheel zeker van de juiste naam te zijn is contact gezocht met het Rijksherbarium te Leiden. Medewerkers zijn ter plaatse geweest en hebben de unieke vondst bevestigd. Ook voor hen was het een ongekende belevenis.

Schubwortel is een bladgroenloze parasiet die op wortels van diverse soorten bomen en struiken groeit. In maart of april openbaren zich de roze bloemen. De beschubde wortelstokken kronkelen als grote wormen door de grond en liggen als een soort kluwen vlak onder de oppervlakte. Het duurt ten minste 7 tot 10 jaar voordat een plant gaat bloeien. De soort komt overigens in een groot deel van Europa voor.

In Ridderkerk staat Bleke schubwortel in een strook van vijf meter breedte, waarin veelal inheemse struiken en bomen (populieren) zijn aangeplant. Naar verwachting parasiteert de plant hier op de wortel van Sleedoorn (*Prunus spinosa*). De grootste haard heeft een diameter van 30 cm en meer dan honderd bloeiwijzen. Er vlak naast is een iets kleinere haard van mogelijk dezelfde ouderdom. Op afstand van één tot enkele meters zijn nog zo'n 5 plekjes met elk ongeveer 10 bloeiwijzen. Het ziet er naar uit dat dit zaailingen zijn van de eerste generatie. Dit betekent dus dat de soort zich zeker 14 jaar geleden, wellicht al veel langer geleden, heeft gevestigd.

Aan de 18 jaar oude groenstrook, waarin de plant groeit, voert de gemeente al ongeveer 15 jaar natuurlijk groenonderhoud uit. De populieren, die in de houtsingel staan, zijn enkele jaren geleden om en om gerooid. Verder wordt regelmatig snoeiwerk uitgevoerd. De reden dat deze plant in een niet bijzondere strook beplanting met bomen groeit is vooralsnog onduidelijk.

Dat juist groenmensen de ontdekking doen is op zich niet vreemd. Al enige jaren worden aan de medewerkers ecologiecursussen gegeven. Sinds die tijd staan ze open voor de natuur en ontdekken wel vaker iets "moois". Dat er echter in Ridderkerk iets heel unieks te ontdekken viel had men niet durven dromen. Zo'n vondst

Fig. 1. Bleke schubwortel
in een groenstrook nabij het centrum van Ridderkerk. Foto Gemeente Ridderkerk.

in een groenstrook nabij het centrum van Ridderkerk. Foto Gemeente Ridderkerk.

werkt natuurlijk erg stimulerend in het streven naar natuurlijk en gifvrij groen. Dat er nog meer onverwachte ontdekkingen komen verwachten we echter niet. Zoiets bijzonders zal men tenslotte maar eenmaal in zijn leven meemaken. Wel gaan de Ridderkerkse groenmannen er van uit dat door het natuurlijk groenbeheer de soortenrijkdom verder zal toenemen.